

Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності:
матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності.
(м. Київ, 25 квітня 2025 р.): ел. збірник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025

УДК 347.7: 347.77

ПОСЛІДОВНІСТЬ ДІЙ З ПАТЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОШУКУ В АТЕСТАЦІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТА

А.С. Ромашко

к.т.н., доцент, Національний технічний університет України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ)

ORCID: 0000-0001-8325-8880

О.Я. Юрчишин

к.т.н., доцент, Національний технічний університет України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ)

ORCID: 0000-0001-8821-7412

М.А. Данильченко

к.т.н., ст.викл., Національний технічний університет України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ)

ORCID: 0000-0003-0436-4656

Н.В. Гаврушкевич

ст. викл., Національний технічний університет України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ)

ORCID: 0000-0002-6229-7458

PROCEDURE FOR PATENT INFORMATION SEARCH IN A BACHELOR'S THESIS

A. Romashko

National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic
Institute» (Kyiv) ORCID: 0000-0001-8325-8880

O. Yurchyshyn

National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic
Institute» (Kyiv) ORCID: 0000-0001-8821-7412

M. Danylchenko

National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

(Kyiv) ORCID: 0000-0003-0436-4656

N. Havrushkevych

National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

(Kyiv) ORCID: 0000-0002-6229-7458

Анотація: Для сприяння виконанню атестаційних робіт студентів приведена спрощена послідовність дій з патентно-інформаційного пошуку в Спеціальній інформаційній системі УКРНОІВІ та в базах ESPACENET, PATENTSCOPE, LENS.

Ключові слова: ESPACENET, PATENTSCOPE, LENS, патентний пошук

Annotation: To facilitate the execution of bachelor's theses of students, the paper provides a simplified sequence of actions for patent information search in the Special Information System of UANIPIO and in the ESPACENET, PATENTSCOPE, LENS databases.

Keywords: ESPACENET, PATENTSCOPE, LENS, patent search.

Колектив авторів приймає участь у викладанні дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» магістрам першого року навчання. При викладанні теми щодо патентно-інформаційного пошуку ми зіштовхнулись з запитом студентів на більш раннє отримання інформації про такий пошук, а саме ще на стадії написання дипломного проекту бакалавра.

Встановлено, що при виконанні атестаційних робіт студенти для пошуку інформації користувались переважно інструментами Google, Google Scholar, інколи використовували Спеціальну інформаційну систему УКРНОІВІ (СІС).

Для сприяння виконанню атестаційних робіт колективом авторів розроблені матеріали для виконання патентно-інформаційного пошуку в

безкоштовних (частково безкоштовних) базах з послідовністю виконання таких робіт та з прикладами реалізації етапів такого пошуку.

В зв'язку з обмеженням обсягу публікації вимогами цієї конференції приклади приведені не будуть, але ми пропонуємо студентам таку скорочену послідовність їх дій:

1. Опишіть:

- галузь техніки;
- технічну задачу;
- рішення технічної задачі (якщо таке рішення існує, то замість пошуку для підготовки атестаційної роботи можна виконати пошук для визначення рівня техніки та виявлення наявності новизни/патентоспроможності, зокрема, в Україні та ЄС).

2. Визначте пошукові концепти.

Визначення пошукових концептів - це визначення ознак, пов'язаних з відповідною галуззю техніки та об'єктами, що її стосуються, поставленою задачею, призначенням, ключовими словами, їх синонімами та перекладом, а також з визначенням рубрик Міжнародної патентної класифікації (МПК), Спільної патентної класифікації (CPC).

Наприклад, концепти для транспортного засобу для двох середовищ (в якості потрібних середовищ обрано сушу, воду та повітря). Після формування концептів вони об'єднуються (як правило, з застосуванням логічних операторів) (табл. 1).

Таблиця 1 - Таблиця концептів транспортного засобу для двох середовищ

Концепт 1 Автомобіль / Car	Концепт 2 Човен / Boat	Концепт 3 Літак / Airplane, aircraft
Колесо / Wheel	Гребний гвинт / Propeller	Шассі / Chassis
Кузов / Body	Весло / Paddle	Крило / Wing
Двигун / Engine	Корпус / Body	Хвіст / Tail
...	...	...
МПК/CPC	МПК/CPC	МПК/CPC

При цьому є можливість, окрім додавання (об'єднання), також віднімати концепти (наприклад, пошуковця цікавить кермо автомобіля та човна, але не літака).

Для перекладу ключових слів, наприклад, англійською можна напряму скористатись ресурсом WIPOPEARL [1] або скористатись інтуїтивно зрозумілими інструментами PATENTSCOPE [2], де є і WIPO Pearl і WIPO Translate.

Для визначення кодів МПК також можливо буде потрібна СРС (скоріш за все СРС варто перевірити на предмет співпадіння з МПК, але в більшості випадків визначення СРС має сенс, якщо ваш об'єкт відноситься до «зелених» технологій, тобто розділу «Y», проте варто зазначити, що СРС має більше рубрик та є точнішою) і можна скористатись ресурсами:

- МПК на сайті УКРНОІВІ [3];
- МПК на сайті ВОІВ [4];
- СРС на сайті Espacenet [5].

3. Визначте бази пошуку (це мінімум для навчальної мети, але можна спробувати й інші бази):

- Спеціальна Інформаційна система УКРНОІВІ [6];
- PATENTSCOPE [2] – найчастіше потрібно вмикати пошук по комбінації полів, також може знадобитись «посібник користувача» [7];
- Espacenet [8] – потрібно вмикати розширений пошук, також може знадобитись «посібник користувача» [9];
- Lens [10].

4. В пошукові поля, щонайменше, введіть ключові слова і класифікаційний код, використовуйте логічні оператори та символи усічення (відповідно до можливостей пошукової бази, оберіть мову та, за потреби, глибину пошуку) та натисніть «пошук».

4.1. Зробіть копію формули пошукового запиту (скопіюйте текст з пошукового рядка). Така опція не доступна в базі CIS, але формула пошукового запиту може полегшити в подальшому коригування такого пошукового запиту.

4.2. Зробіть скрін з формулою пошукового запиту так, щоб було видно кількість результатів пошуку.

4.3. Відкоригуйте умови пошуку та зробіть нову копію формули пошукового запиту.

4.4. Зробіть скрін з відкоригованою формулою пошукового запиту так, щоб було видно кількість результатів пошуку.

4.5. За потреби повторюйте п. 4.3 та 4.4 та фіксуйте результати пошуку за обраними базами даних. Покажіть отримані результати вашому керівнику.

5. Визначте існуючий рівень техніки за вашою тематикою (або для вашого об'єкта, якщо такий вже існує). Зробіть копії найбільш релевантних результатів пошуку та/чи непатентної літератури (дослідження непатентної літератури можливе в базах PATENTSCOPE, Lens). За потреби дослідіть наявність цитування (дослідження цитування можливе, зокрема, в базах Espacenet, Lens).

6. Визначте, за потреби, імена найплідніших винахідників та їх країни за останні 5-15 років (тут і нижче оберіть потрібну ретроспективу, залежно від динаміки розвитку досліджуваної галузі).

7. Визначте, за потреби, країни з найбільшою кількістю заявників патентних документів в галузі пошуку за останні 5-15 років.

8. Визначте, за потреби, організації-заявники найбільшої кількості патентних документів за останні 5-15 років.

9. Визначте, за потреби, організації-власники найбільшої кількості патентів за останні 5-10 років. Зробіть скріни результатів пошуку.

10. Результати пошуку сформуєте за пошуковими базами, в яких здійснювалось дослідження, та надайте Вашому керівнику разом з аналізом результатів пошуку.

На основі викладеної послідовності студентам бакалаврату кафедри конструювання машин НН ММІ КПІ ім. Ігоря Сікорського вже другий рік поспіль проводяться заняття та наводяться приклади виконання окремих етапів пошуку.

Література

1. Linguistic search. WIPO Pearl – WIPO's Multilingual Terminology Portal
URL: <https://wipopearl.wipo.int/en/linguistic> (date of access: 11.02.2025).
2. WIPO - Search International and National Patent Collections.
URL: <https://patentscope.wipo.int/search/en/advancedSearch.jsf> (date of access: 11.02.2025).
3. Міжнародна патентна класифікація (МПК-2025.01). Укрпатент.
URL: <http://base.uipv.org/mpk2009/index.html?level=c> (date of access: 11.02.2025)
4. IPC Publication. IPC Publication. URL:
<https://www.wipo.int/en/web/classification-ipc> (date of access: 11.02.2025).
5. Espacenet Classification search <https://worldwide.espacenet.com/patent/cpc-browser> (date of access: 11.02.2025).
6. Спеціальна інформаційна система. Розширений пошук. Простий пошук. URL: <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/advanced/> (дата звернення: 11.02.2025).
7. The PATENTSCOPE User's Guide URL:
https://patentscope.wipo.int/search/help/en/users_guide.pdf (date of access: 11.02.2025).

Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності:
матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності.
(м. Київ, 25 квітня 2025 р.): ел. збірник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025

8. Espacenet Patent search URL: <https://worldwide.espacenet.com/patent/>
(date of access: 12.03.2024)
9. Espacenet — pocket guide URL:
<https://link.epo.org/web/technical/espacenet/espacenet-pocket-guide-en.pdf>
10. The Lens - Free & Open Patent and Scholarly Search. The Lens - Free &
Open Patent and Scholarly Search. URL: <https://www.lens.org> (date of
access: 11.02.2025).